

Nola hartzen ditugu erabakiak?

Onespena, erabakiak hartzeko modu gisa

Eztabaida amaigabeak gaintzeko xedearrekin, adostasunak behartu eta desadostasunak errepimutu gabe, tolerantzia-maila areagotuta.

Txandetan aukera dago eragozpenak adierazteko (Latinoamerikan oharrak deitzen dizkiete); hasierako proposamena hobetzen dute, eta opari gisa jasotzen dira. Erakunde osoaren ongizatean oinarritutako argudioak oparitzen dira. Adostasunak lortzea (edo desadostasunak arintzea) da helburua, eta, horretarako, proposamenak era xehatua lantzen dira. Bermatzen da, halaber, ahots guztiek aukera dutela hitz egiteko —elkarren segidako txandetan— eta entzute, ñabardura eta aberastasun kolektiboak indartzen dira; kontrako argudioak edo eragozpenak modu arrazoitu eta proposiblean aztertzen dira, hasierako proposamenak hobetzeko opari gisa.

Rolak aurretiko hautagaitzarik gabe hautatzea

Pertsonak ez dute beren burua proposatzen rola betetzeko, taldeak zehazten du zer rol behar dituen, eta rol horiek beteko dituzten pertsonak zer ezaugarri eduki behar dituzten. Gero, bozketa ireki eta arrazoitu egiten da, eta rol bakoitza betetzeko pertsonarik egokiena hautatzen dugu.

Wikitokin garrantzitsua da boterearen eta zereginen ardura guztion artean hartzea, eta horregatik, rola oso eginkizun garrantzitsua betetzen dute. Rola banatu eta txandak betetzen dira, ez daitezten personalizatu. Rola eginkizunari dagokio, pertsonari baino gehiago; hala ere, pertsona bakoitzak bere nortasuna ematen dio rolari, jakina.

Rola jokatzeko behar diren ezaugarriak argi izanik, zirkuluko kide bakoitzak egokien deritzen pertsona proposatzen du, eta babes gehien jasotzen duena aukeratu da, onespen bidez. Horrek laguntzen du maila lotutako logika ezarriak hausten, egoak gaintzen eta ezkutuko lidergoak azaleratzen.

Hautaketa irekirako urratsak:

- Argitzea.** Rolaren eginkizunak zehaztea eta rola eskatzen dituen ezaugarriak zerrendatzea.
- Banakako izendapenerako boto-paperak.** Boto-paperetan, hautagaiaren eta boto-emallearen izena idatzi behar dira, eta idazkariari eman, zenbaketa egin dezan.
- Argudioak entzuteko txanda.** Pertsona bakoitzak bere argudioak azaltzen ditu, eztabaidatu gabe.
- Aldaketak egitera bultzatzeko txanda.** Fazilitatzaileak erronda bat egiten du partaide guztiei botoa aldatzeko aukera emanez (bai/ez). Baiezkioan, argudio berriak azaltzeko aukera ematen zaio.
- Argudio gehigarrietarako txanda.**
- Hautagaia proposatzea.** Zirkuluko ez den norbait hautatzen bada, hautagai bat eta ordezko bat aukeratu behar dira.
- Onespen-txanda.** Bai/ez. Gainerako guztiak hitz egindakoan hartuko du hitza hautagaiak. Eragozpen kopuruaren arabera, fazilitatzaileak haiek ebazteko edo beste proposamen/hautagai bat bilatzeko eskatuko dio taldeari. Hautatuak rola onartu beharko du, uko egiteko pisuzko arazoirik ezean.
- Ospatzea.**

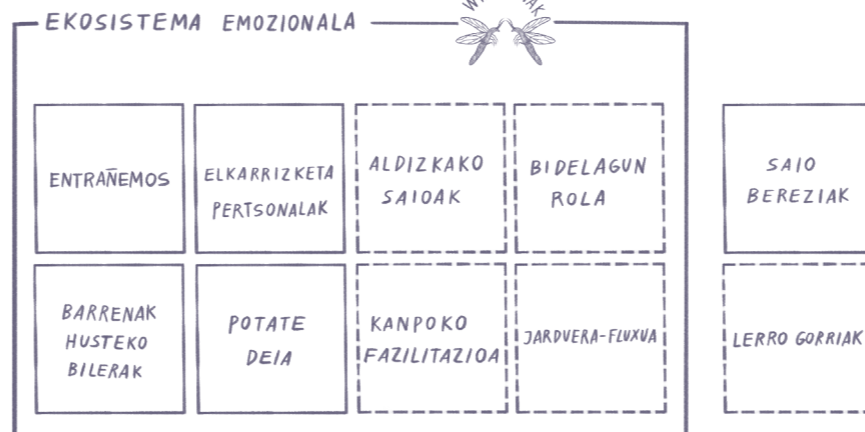
Nola zaintzen dugu elkar?

Gure zaintza, gure izana

Zaintza-giro orokortua lortzea eta hari eustea da gure esperimutu eta erronka handienetako bat. Bizitza benetan erdiguenean jartzea da helburua, baita laneko eremuan ere. Arreta ematea (ez nahitaez konpontzea) emozioen eta harreman inguruko premiei eta bidean sortzen diren ondoez, tentsio, neke, desadostasun, anibalentzia eta gatazkei. Afektuak zabalitzea. Gorputzak eginahal horretara jartzea. Behar duen denbora eskaintzea, beti izango baita laburra, edo behar duena baino askoz laburragoa.

Elkar zaintzen dugu, zaintzeko tresnak eta rola ezarrita, eta baita hurbil egonez eta elkarri entzun ere.

Orain arte, ondorengoak jarri ditugu praktikan:

- Entrañemos:** Emozioak kudeatzeko saio hauek komunitate osoari zuzentzen zaizkio, nola gauden, zer sentitzen dugun eta zer behar dugun partekatzeke eta taldean hori guztia kontuan hartzeko. Saiok gai askekoak edo problematika zehatz baten ingurukoak izan daitezke.
- Elkarrizketa pertsonalak:** Bilera pribatu hauetan barrenak husten dira, sostengua ematen da, eta informazioa partekatzen da.
- Barrenak husteko bilera:** Bilera hauek noizean behin egiten dira, behar duenak eskatuta, deialdi irekikoak edo pertsona jakin batzuei murriztuak izan daitezke.
- Potate deia:** Eskerak, iradokizunak, alertak eta abar jasotzeko postontzia.
- Bidelagun rola:** Aldi baterako rol honek jarraipena egiten dio gatazka edo arazo emozional zehatz bati, harik eta egoera hobetzen den arte (hobe ukitutakoengandik hurbil dagoen norbait bada).
- Lerro gorriak:** Joerei eta pribilegioei buruzko hausnarketak, hobetu behar diren kontuen adierazleak/alertak, eta gure arteko jardunbide egokien protokoloak.

Protokolo eta gailu zehaztatetik harago, ordea, adi eta prestu egotea da gakoa. Modu enpatikoa aktibatuta eta belarriak erne. Zaintzei tokia ematea, zeharka eta modu interdimensionalean. Desikasi eta praktikatzeko. Alde batera utzi behar da besteak epaitzea eta besteak errua egotzi eta exijitzea; lehenik, geure buruari begiratu behar diogu, eta erantzukidetasunez eta asmo eraikitzailez hurbildu behar gara gertaera objektiboetara, eta emozioekin nahiz premia pertsonalekin lotutako sentimenduetara.

Xehetasunak zaintzea, egunerokotasunean eta itxuraz osagarria den horretan, eremu informalean, hamaitakotan jaten dugun mokadutxoan eta torrija-uneetan, oficean emandako tarreetan, bazkalorduetan, auzo-birretan, etab. Hortxe dago magiaren zati handi bat!

Nola konpontzen ditugu gatazkak?

Prozesua baloratzen

- *Erantzukidetasun, konfiantza, onespen, pazientzia eta gardentasun handiarekin, bai pertsonen artean, zein komunitate osoatik komunitate osora.
- *Presarik ez izaten saliatuz, eta elkarrekin ikasteko prozesuaz gozatuz.

Geure burua zainduz eta elkar zainduz

- *Zaintza-giro orokorra eta Wikizain talde-rola sortuz, bai sortzen diren gatazkek eta ondoez arduratzeko, eta bai protokoloak eta tresnak sortzeko (komunitatea, oro har, eta zaintzaileak, zehazki, zaintzeko).
- *Berriki lagunduz, irauten dutenak omentuz eta badoazenekin harremana mantenduz. Komunitatea, familia hedatu eta mutante gisa, promiskuitate nahasien emaitza gisa, sozio-laguntza klabeetan kudeatzen ikasten duena.
- *Elkarrekiko mendekotasun eta zaurgarritasun sakonak onartuz, eta lotura osasungarriak ezarri nahian.

Fazilitazio-lanean eta Komunikazio Ez-Bortitzean trebatuz

- *Komunikazio-gune gehiago sortuz, gatazken kudeaketarako erreminta gehiago egon daitezke.
- *Erakunde osoak balio komunak baneratzuz.
- *Taldeen fazilitaziorako prestakuntza hartuz pixkanaka, iiface elkarrekin.
- *Sormen-dosiak eta Komunikazio Ez-Bortitza aplikatuz, zeinaren teoriak proposatzen duen epaiketarik, erru-egozteak eta exijentziak alde batera utzea.
- *Komunikatzeko modu horrek barrurantz begiratzen du aurrea, gertatzen zaigunaren erantzukideak izan gaitzen, eta modu asertibo eta eraikitzailean komunika dezagun gure gatazka konpontzeko zer behar dugun.

MANTRA honekin

GAUZA GUTXIAGO ZAINDUAGOAK
ERRAZAGOAK
SAKONAGOAK
INTERES KOMUNEKIN BATERATUAGOAK
Eta asko eta askotarikoak izan daitezten, bakoitza IREKIAGOA
PARTEKATUAGOAK
BANATUAGOAK

Uztar ditzagun, batetik, desazkudearekin lotutako autokontrolaren zentzu geroz eta handiagoa eta oparotasun prokomunalaren ideia. Ideia horiek baneratu nahian errepikatzen dugu konjuru hori, gure produktibismo ikasiak gero eta gutxiago traiziona gaitzan, eta bizitza erdiguenean jartzea egiatan gauzatu dezagun.

Sormenez eta esperimenez

- *Ospatzeko, arakatzeko, erabakiak hartzeko eta emozioak kudeatzeko metodologia berriak sortu eta esperimenduz.
- *Soziokraziaren arauak era ebolutibo eta onetsian osatuz Wikitokiko komunitatearen DNArekin eta ildo nagusiekin (feminismoak, KIDetasuna, ekologia, harremanak, ekonomia sozial eta solidarioa (ESS), euskara, aniztasuna, lurraldea/auzoa, kode irekia, etab.)

Ebaluatuz eta ospatuz

- *Ikaspenak batera lan eginez denborarekin ematen dira, laneko eta norberaren eremuak bereiziz, gure pribilegioak onartuz eta kokatuz, eta haiek banaka nahiz taldean berrikusiz.
- *Ebaluatuz egiten dugu ezagutzak finkatzeko, oroimena izateko, erabakiak doitzeko eta sentipenak ekualizatzeke. Zirkulu guztiek (eta, ahal dela, baita lantaldeek ere) urtero honako hauek antzematen dituzte, eta antolokunde osoari helarazten dizkiete: bost jomuga + hauen zailtasun eta ikaspen nagusiak.
- *Ezinbestekoa da lorpenak ospatzeko guneak, denborak eta aurrekontuak gordetzea.

Boterea egitura argi eta antolatu batean banatuz

- *Boterearen erabilera desberdina da bakoitzarentzat, eta horregatik behar da **egitura argi** bat, antolokunde osoak diseinatu eta aldira ebaluatzen duena; horrez gain, barne-komunikaziorako sistema antolatu eta arin bat behar da. Gainera, garrantzitsua da proiektu komuna garatzeko **erantzukidetasunez** jokatzeko, proiektuaren gaineko lotura eta ezagutza handiagoa izateko, guztiok edukitzea eragiteko gaitasuna, **rolak banatzea** eta kidego-sentipena garatzea. Rol guztiak txandakatu behar dira; batez ere, koordinazio eta zaintza arlokoak.
- *Wikitokiko kideen arteko **konfiantza** da Wikiraziaren oinarria eta elikabidea. Alabaina, garrantzitsua da radarra piztuta edukitzea, botere-desorekak identifikatu eta jorratzeko.

